

Primena testa samostalnosti

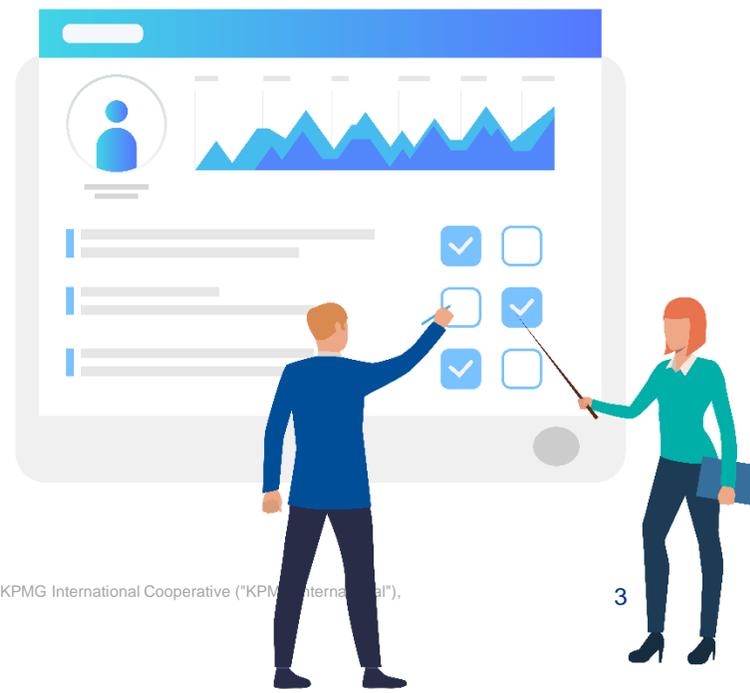
Mart 2020. godine

Informacije sadržane u ovom dokumentu su opšte prirode i nisu namenjene okolnostima određenog pojedinca ili pravnog lica. Iako nastojimo da pružimo tačne i pravovremene informacije, ne možemo garantovati da su te informacije tačne onda kada su primljene niti da će ostati tačne u budućnosti. Ne bi trebalo delovati na osnovu takvih informacija bez prethodnog odgovarajućeg stručnog saveta datog nakon detaljnog ispitivanja određene situacije.

Test Samostalnosti - šta je i gde je definisan

- Tzv. „Test samostalnosti“ definisan je odredbama člana 85. stav 1. tačka 17) Zakona o porezu na dohodak građana ("Sl. glasnik RS", br. 24/2001,.. 86/2019), čije izmene su stupile na snagu 14. decembra 2019. godine.
- Test samostalnosti predstavlja skup kriterijuma (**devet**) koji su propisani sa ciljem utvrđivanja samostalnosti koju preduzetnik, odnosno preduzetnik paušalac (u daljem tekstu: Preduzetnik), ima u svom radu, u odnosu na svog nalagodavca.
- Preduzetnik nije samostalan u svom radu u odnosu na nalogodavca ukoliko ispuni najmanje pet od devet propisanih kriterijuma. Takođe, preduzetnik nije samostalan ukoliko se prilikom otpočinjanja poslovne saradnje može zaključiti da će ispuniti najmanje pet od devet kriterijuma koji su naknadno i ispunjeni.
- Ukoliko se primenom testa samostalnosti utvrdi da Preduzetnik nije samostalan u svom radu, onda se to ogleda u različitom poreskom tretmanu naknade koju Preduzetnik ostvaruje od Nalogodavca.
- Prelaznim i završnim odredbama Zakona, propisano je da se sa primenom testa samostalnosti počinje od 1. marta 2020. godine.

Test Samostalnosti - šta je i gde je definisan

- Primena testa samostalnosti i vanredno stanje.
  - Primena počinje u skladu sa rokovima propisanim u Zakonu. Nema predloga mera koje bi dovele do odložene primene ove zakonske odredbe.
- Nije propisano donošenje podzakonskih akata koji bi bliže uređivali primenu testa samostalnosti.
- Poreska uprava je izdala interno Uputstvo za primenu člana 85. stav 1. tačka 17) Zakona o porezu na dohodak građana u poreskoj kontroli (test samostalnosti).
- Ovim uputstvom Poreska uprava nastoji da ujednači pristup u postupanju inspektora, suzbije arbitrarnost u postupanju i obezbedi pravnu sigurnost i predvidljivost strankama u potencijalnom postupku, kao i drugim učesnicima.
- Dodatno, Uputstvo ima za cilj da otkloni dileme, uspostavi opšte smernice u pogledu tumačenja i primene odredbi testa samostalnosti i omogući nalogodavcima i angažovanim preduzetnicima da izvrše samoprocenu (samotestiranje).

Uticaj na prihod koji ostvari preduzetnik ako test samostalnosti nije zadovoljen

- Prihod isplaćen Preduzetniku zaključno sa 29. februarom 2020. godine, bez obzira na prirodu njegovog odnosa sa Nalogodavcem smatraće se prihodom od samostalne delatnosti.
- Ukoliko se utvrdi da Preduzetnik u svom radu u odnosu na nalogodavca nije samostalan, počev od 01. marta 2020. godine, prihod isplaćen Preduzetniku smatraće se drugim prihodom koji je predmet poreza na druge prihode i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje (u daljem tekstu: doprinosi).
- Osnovica za obračun poreza na drugi prihod i doprinosa je bruto prihod Preduzetnika. Osnovica za obračun poreza i doprinosa se u ovom slučaju ne umanjuje za normirane troškove od 20%, koji su propisani za ostale kategorije drugih prihoda.
- Doprinosi za zdravstveno osiguranje se ne plaćaju imajući u vidu da ih Preduzetnik već plaća na mesečni iznos lične zarade ili oporezivu dobit ako Preduzetnik ne isplaćuje ličnu zaradu.
- **Poreska stopa je 20%. Stopa doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje je 25.5%.**

Uticaj na prihod koji ostvari preduzetnik ako test samostalnosti nije zadovoljen

- Nalogodavac je dužan da podnošenjem PPP PD izvrši obračun, obustavljanje i uplatu poreza na druge prihode po osnovu naknade isplaćene Preduzetniku.
- Ukoliko naknadu ostvaruje od Nalogodavca koji je iz inostranstva, Preduzetnik je u obavezi da prihod ostvaren od inostranog Nalogodavca prijavi putem samo-oporezivanja, tj. podnošenjem PPOPO poreske prijave i plaćanjem pripadajućeg poreza i doprinosa u roku od 30 dana od dana ostvarivanja prihoda.
- U oporezivi prihod od samostalne delatnosti ne uračunava se drugi prihod koji se oporezuje saglasno članu 85. stav 1. tačka 17) Zakona, a koji ostvari obveznik poreza na stvarni prihod od samostalne delatnosti
- Poreskim podsticajem za Nalogodavce (**član 21ž Zakona o porezu na dohodak građana i 45đ Zakona o doprinosima**) omogućava se zapošljavanje Preduzetnika (npr. koji ne ispunjavaju kriterijume samostalnosti), uz ostvarivanje olakšice koja se odnosi na plaćanje poreza na zarade i doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje za teret zaposlenog i na teret poslodavca. Ova olakšica se može iskoristiti do 30. aprila 2020. godine.

Test Samostalnosti - izuzeci

- Od testa samostalnosti izuzimaju se Preduzetnici koji, prema zakonu koji uređuje njihovu relevantnu delatnost, ne mogu da budu u radnom odnosu kod nalogodavca.
- U pitanju su fizička lica koja u slučaju obavljanja takvih delatnosti ne mogu zaključiti ugovor o radu.
- Ovu kategoriju čine, između ostalih, advokati, javni beležnici, javni izvršitelji.

Zabrana zasnivanja radnog odnosa, osim zakona, može biti propisana i međunarodnim ugovorima Republike Srbije, uključujući i ugovore sa međunarodnim organizacijama i organizacijama EU.

Test Samostalnosti - Kriterijumi

Kriterijum 1.

Radno vreme

- Nalogodavac određuje radno vreme Preduzetniku ili
- Odmor i odsustva Preduzetnika su zavisni od odluke Nalogodavca i naknada Preduzetniku se ne umanjuje srazmerno vremenu provedenom na odmoru.

Kriterijum 2.

Prostorije

- Preduzetnik uobičajeno koristi prostorije koje obezbedi Nalogodavac ili
- Preduzetnik obavlja poslove u mestu koje odredi Nalogodavac.

Kriterijum 3.

Stručno osposobljavanje i usavršavanje

- Nalogodavac vrši stručno osposobljavanje ili usavršavanje Preduzetnika ili
- Nalogodavac organizuje stručno osposobljavanje ili usavršavanje Preduzetnika.

Kriterijum 4.

Način angažovanja

- Nalogodavac angažuje Preduzetnika po objavljivanju oglasa u sredstvima informisanja za potrebe angažovanja fizičkih lica ili
- Nalogodavac angažuje treće lice koje se bavi pronalaženjem lica podobnih za radno angažovanje.

Test Samostalnosti - Kriterijumi

Kriterijum 5.

Sredstva za rad i upravljanje procesima rada

- Nalogodavac obezbeđuje sopstveni osnovni alat, opremu ili druga osnovna materijalna ili nematerijalna sredstva potrebna za redovna rad Preduzetnika ili
- Nalogodavac finansira nabavku sredstava osim specijalizovanih alata, opreme ili drugih sredstava a koji su neophodni radi izvršavanja specifičnih poslova ili naloga ili
- Nalogodavac uobičajeno rukovodi procesom rada Preduzetnika.

Kriterijum 6.

% prihoda

- Najmanje 70% ukupnog ostvarenog prihoda, u periodu od 12 meseci, Preduzetnik ostvaruje od jednog Nalogodavca

Kriterijum 7.

Poslovni rizik

- Preduzetnik obavlja poslove iz Delatnosti Nalogodavca, a ugovor o angažovanju ne sadrži klauzulu u skladu sa kojom Preduzetnik snosi uobičajen poslovni rizik za isporučeni posao klijentu Nalogodavca.

Test Samostalnosti – Kriterijumi

Kriterijum 8.

Zabrana konkurencije

- Ugovor o angažovanju Preduzetnika sadrži delimičnu ili potpunu zabranu pružanja usluge po osnovu ugovora sa drugim Nalogodavcima (izuzev delimične zabrane koja se odnosi na ograničen broj direktnih konkurenata Nalogodavca).

Kriterijum 9.

Trajanje angažovanja

- Preduzetnik obavlja aktivnosti uz naknadu za istog Nalogodavca, neprekidno ili sa prekidima 130 ili više radnih dana u periodu od 12 meseci
- (obavljanjem aktivnosti u jednom radnom danu smatra se obavljanje aktivnosti u bilo kom periodu tokom tog radnog dana između 00 i 24 časa).

Test Samostalnosti - Definicija pojmova - deo 1

- Preduzetnik, odnosno preduzetnik paušalac je lice registrovano kod nadležnog organa, obveznik poreza na dohodak građana na prihode od samostalne delatnosti:
  - koji porez plaća na oporezivu dobit, i
  - koji porez plaća na paušalno utvrđeni prihod.(u tekstu ove prezentacije prepoznati kao: **Preduzetnik**)
- **Nalogodavac** - domaće, odnosno strano pravno lice, Preduzetnik, koje je direktno ili indirektno angažovalo Preduzetnika za obavljanje poslova.
- Nalogodavcem se ne smatraju posrednici ili zastupnici.

Zakon ih definiše kao lica koja su direktni isplatioci naknade Preduzetniku, a koja takvu naknadu isplaćuju u vezi sa poslovima zastupanja ili posredovanja i za takav posao ne naplaćuju od tog drugog lica ili Preduzetnika ništa osim uobičajene provizije.

U tom slučaju, nalogodavcem se smatra **lice za čiji račun se vrši isplata** naknade Preduzetniku.

Test Samostalnosti – Definicija pojmova – deo 2

- Termini iz testa samostalnosti su termini koji se koriste prema opšte-prihvaćenom značenju, na način kako su definisani sistemskim zakonima, odnosno krovnim propisima.
- Saglasno, termini radno vreme, odmor i odsustvo se tumače u svetlu odredbi Zakona o radu, termin povezano lice u svetlu Zakona o porezu na dobit pravnih lica, termin preduzetnik u svetlu Zakona o porezu na dohodak građana i dr.
- Primera radi radno vreme za potrebe testa samostalnosti ima se tumačiti kao *vremenski period u kome je zaposleni dužan, odnosno, raspoloživ da obavlja poslove prema nalogima poslodavca, na mestu gde se poslovi obavljaju.*

Kako tumačiti odredbe testa samostalnosti

- Termini iz testa samostalnosti se tumače jezički.
- Propisani kriterijumi nemaju hijerarhijski odnos (svi su jednaki po značaju), odnosno ni jedan od kriterijuma nema prioritet u dokaznom postupku.
- Dakle, ne postoji razlika u doprinosu različitih kriterijuma testu samostalnosti (bilo kojih pet kriterijuma čini Preduzetnika nesamostalnim).
- Kada kriterijum sadrži jednu ili više pojedinačnih alternativnih činjenica, dovoljno je postojanje samo jedne od tih činjenica da bi se kriterijum smatrao ispunjenim.
- Ekstenzivno tumačenje odredbi koje uređuju test samostalnosti treba izbegavati (nedopušteno).

Opšte napomene u vezi sa primenom testa samostalnosti

- Ishod testa samostalnosti nije od uticaja na kvalifikaciju odnosa između Nalogodavca i Preduzetnika iz perspektive drugih zakona, odnosno propisa, već isključivo služi utvrđivanju samostalnosti/nesamostalnosti Preduzetnika za potrebe konkretne zakonske odredbe.
- Nedopustivo je proširivati test samostalnosti uvođenjem novih kriterijuma.
- Kod primene testa samostalnosti nema pozivanja na načelo fakticiteta.

Teret dokazivanja

- Kao dokaz se mogu koristiti sva sredstva kojima se mogu utvrditi činjenice.
- Činjenice moraju biti pravilno, istinito i potpuno utvrđene.
- Shodno pravilima o teretu dokazivanja u poreskom postupku teret dokazivanja za činjenica od značaja za utvrđivanje poreske obaveze je na Poreskoj upravi.
- Shodno, pri primeni testa samostalnosti teret dokazivanja snosi Poreska uprava, obzirom da rezultat ispunjenja najmanje 5 od 9 kriterijuma dovodi do nove obaveze za Nalogodavca, odnosno više poreske obaveze za Nalogodavca, to jest Preduzetnika.
- Okolnost da je teret dokazivanja na Poreskoj upravi ne oslobađa kontrolisanog subjekta, kao i druge učesnike u postupku da daju pojašnjenja, postupaju u skladu sa zahtevom PU, dostavljaju podatke i dr.

Analiza pojedinačnih kriterijuma Radno vreme

Sušтина je utvrditi razliku između organizacije rada (radnog vremena i odmora) nezavisnog lica – Preduzetnika, u odnosu na lice koje nije nezavisno u svom radu - angažovano po ugovoru o radu.

- a. Da li je Preduzetniku radno vreme/odmor/odsustvo određeno ugovorom o angažovanju, drugim pisanim ili usmenim dogovorom sa Nalogodavcem?
- b. Da li je Preduzetnik uobičajeno na raspolaganju Nalogodavcu u tačno određenim vremenskim periodima u toku radnog dana, u određenom vremenskom periodu, za koje potrebe i koliko često?
- c. Da li se u skladu sa ugovorom/dogovorom naknada Preduzetniku obračunava isključivo na osnovu vremena provedenog na pružanju usluga ili Preduzetnik ostvaruje pravo na istovetnu naknadu u određenom vremenskom periodu bez obzira na broj sati angažovanja?

Definicija radnog vremena, odmora, odsustva proizlazi iz Zakona o radu.

Analiza pojedinačnih kriterijuma Prostorije

Nastoji da se kroz raspoloživost poslovnog prostora proceni nezavisnost Preduzetnika u odnosu na Nalogodavca.

Postoji izvestan stepen nepreciznosti u definiciji Kriterijuma 2, u smislu kako opredeliti značenje termina uobičajeno koristi prostorije. Razumevanje je da se radi o stalnom, odnosno pretežnom korišćenju prostorija Nalogodavca, da Preduzetnik naime nema poslovne prostorije u vlasništvu niti zakupu, te da posedovanje poslovnih prostorija i prateći troškovi ne predstavljaju trošak poslovanja Preduzetnika.

- a. Da li Preduzetnik ima registrovanu poslovnu adresu i da li je ona različita u odnosu na adrese Nalogodavca?
- b. Gde Preduzetnik obavlja svoje aktivnosti za Nalogodavca ili Nalagodavac određuje mesto rada Preduzetniku, imao uticaj na izbor mesta ili karakteristika poslovnog prostora Preduzetnika?
- c. Da li Preduzetnik ima dokaz o vlasništvu ili zakupu poslovnog prostora, ili drugi dokaz koji potvrđuje korišćenje sopstvenog poslovnog prostora?
- d. Da li Preduzetnik vrši plaćanje zakupnine/nabavku poslovnih prostorija ili taj trošak prenosi Nalagodavcu ili Nalogodavac vrši plaćanje u ime i za račun Preduzetnika, odnosno na drugi način pribavlja istom poslovne prostorije?

Analiza pojedinačnih kriterijuma Stručno osposobljavanje i usavršavanje

Vrši se poređenje u odnosu na odredbe Zakona o radu, kod kojih je poslodavac u obavezi da zaposlenom omogući obrazovanje, stručno osposobljavanje i usavršavanje. Preduzetnik koji je samostalan u odnosu na svog Nalogodavca već poseduje stručna znanja potrebna za pružanje usluge i samostalno odlučuje o svom usavršavanju, obrazovanju i obukama.

- Da li Nalogodavac obezbeđuje/finansira/upućuje Preduzetnika na obuke?
- Da li Preduzetnik ima obavezu prisustvovanja obukama koje organizuje Nalogodavac?
- Da li se obuka kojoj je prisustvovao Preduzetnik smatra specifičnom obukom koja ne ugrožava samostalnost Preduzetnika?

Suština ovog testa je da se utvrdi da li obuke koje bi eventualno i obezbedio Nalogodavac doprinose osnovnoj delatnosti Preduzetnika ili specifičnim pitanjima neophodnim za izvršenje konkretnog angažmana. Da li bi Preduzetnik stečena znanja mogao da koristi i kod drugih Nalogodavaca.

Analiza pojedinačnih kriterijuma Način angažovanja

Način angažovanja Preduzetnika se poredi u odnosu na uobičajeni način angažovanja zaposlenih.

- Analiza je na načinu oglašavanja posla (oglasi, agencije, pozivi za ponudu ili dr.) ali i sadržine oglasa.
- Akcenat kod načina angažovanja Preduzetnika se stavlja na rezultat rada u smislu mogućnosti i načina da taj rezultat rada bude isporučen Nalogodavcu. Kod angažovanja zaposlenih, ne pominje se konačni rezultat rada već opis posla i potrebna stručnost, iskustvo.
- Angažovanje trećih lica koja se uobičajeno bave pronalaženjem lica podobnih za radno angažovanje, odnosno kandidata adekvatnih za zapošljavanje od uticaja je na ocenu nesamostalnosti Preduzetnika i Nalogodavca.

Primer: ispunjen je kriterijum: Dostavljanje radne biografije na veb; Oglas koji glasi na potrebu angažovanja fizičkih lica;

Primer: nije ispunjen kriterijum: Preduzetnik je kontaktiran po preporuci, na veb-u poziv za ponude.

Analiza pojedinačnih kriterijuma Sredstva za rad i upravljanje procesima rada

Samostalnost se procenjuje u odnosu na način obezbeđivanja i korišćenja sredstava u kontekstu redovnog obavljanja delatnosti, kao i načina na koji Nalogodavac nadgleda proces rada.

Obezbeđivanje sredstava rada od strane Nalogodavca, odnosno upravljanje procesom rada od strane Nalogodavca u smislu postavljanja procesa rada, određivanja mesta i vremena rada, rasporeda obaveza, načina korišćenja opreme i materijala, određivanja prioriteta i nadgledanja procesa rada, a ne tačno određenog rezultata koji Preduzetnik treba da ispostavi, ukazuje na nesamostalnost Preduzetnika u obavljanju aktivnosti.

- a. Da li ugovor/dogovor sadrži obavezu Nalogodavca da obezbedi opremu ili pravo Preduzetnika da prenese troškove takve nabavke na Nalogodavca?
- b. Da li je Preduzetnik vlasnik, odnosno zakupac/korisnik takvih sredstava?
- c. Ko je vlasnik sredstva koje Preduzetnik koristi za obavljanje svoje delatnosti?
- d. Da li Preduzetnik samostalno finansirao nabavku sredstva u vlasništvu ili je Nalogodavac finansirao nabavku te opreme?
- e. Da li Nalogodavac nadoknađuje Preduzetniku zakup osnovnih sredstava?
- f. Da li je ugovorom o angažovanju ili drugim dogovorom strana predviđen postupak izveštavanja od strane Preduzetnika ili je propisan način postupanja Preduzetnika prilikinom obavljanja aktivnosti?

Analiza pojedinačnih kriterijuma Sredstva za rad i upravljanje procesima rada

- i. Da li Nalogodavac uobičajeno i detaljno nadzire postupanje Preduzetnika (ocena učestalosti i prirode nadzora) odnosno vrši kontrolu/upravljanje procesima rada ili rezultata rada/izvršenog posla?
- j. Koliko su učestali nalozi ili smernice za postupanje Nalogodavca, odnosno koliko je učestalo izveštavanje Preduzetnika?
- k. Da li Nalogodavac ocenjuje rad Preduzetnika?

Nabavka specijalizovanih alata, opreme i drugi materijalnih i nematerijalnih sredstva od strane Nalogodavca, neophodnih za izvršavanje specifičnih poslova i naloga Nalogodavca, nije od uticaja na samostalnost Preduzetnika.

Analiza pojedinačnih kriterijuma % Prihoda

Analiza samostalnosti vrši se sa aspekta učešća Nalogodavca u ukupno ostvarenom prihodu Preduzetnika. Polazi se od pretpostavke da nezavisni preduzetnik aktivnosti obavlja za veći broj lica i da prestanak obavljanja aktivnosti za jednog Nalogodavca neće ugroziti očuvanje poslovanja Preduzetnika.

- Prilikom utvrđivanja procenta učešća u ukupnom prihodu Preduzetnika (70%) uzima se u obzir i naknada isplaćena od povezanih lica nalogodavca.
- Ovaj kriterijum se primenjuje i na indirektnog nalogodavca, odnosno na lice u čije ime isplatu vrši posrednik ili zastupnik.
  - a. Da li Preduzetnik vrši aktivnosti za jednog ili više Nalogodavaca?
  - b. Koji je procenat učešća naknade isplaćene od Nalogodavca u ukupnom prihodu Preduzetnika?

Analiza pojedinačnih kriterijuma Poslovni rizik

Utvrđivanje postojanja/nepostojanja ugovorne klauzule o uobičajenom poslovnom riziku koji Preduzetnik snosi za isporučeni posao klijentu.

- Nedostatak odgovornosti i poslovnog rizika za posao isporučen Nalogodavcu, a potom klijentu Nalogodavca ugrožava samostalnost Preduzetnika.
- Za potrebe testiranja ovog kriterijuma obavljanje aktivnosti iz delatnosti Nalogodavca posmatra se kao da je Preduzetnik deo sistema poslovanja Nalogodavca.

Kriterijum 7 je strogo formalan (samo ono što piše u ugovoru služi za potrebe testiranja).

- Da li su pretežna delatnost Preduzetnika i Nalogodavca iste?
- Da li Preduzetnik obavlja poslove iz delatnosti Nalogodavca?
- Da li i na koji način se aktivnosti koje obavlja preduzetnik mogu smatrati aktivnostima iz delatnosti Nalogodavca?
- Da li ugovor o angažovanju sadrži odredbe odgovornosti Preduzetnika za izvršenje naručenog posla u skladu sa zahtevima Nalogodavca?

Analiza pojedinačnih kriterijuma

Zabrana konkurencije

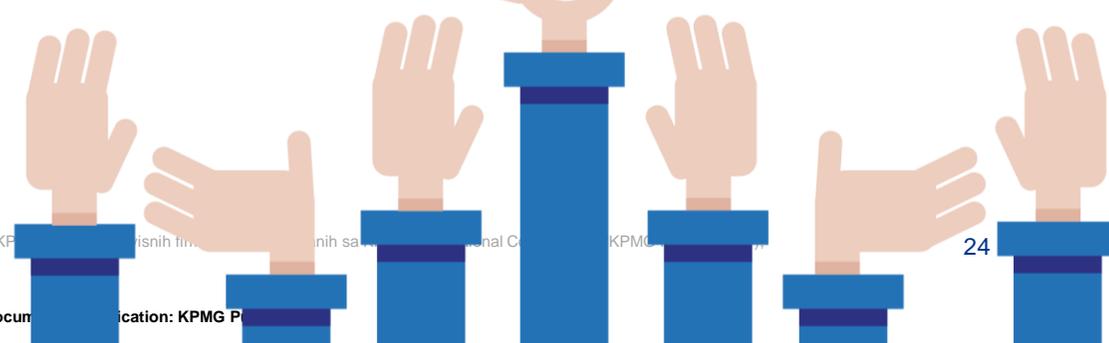

Analiza ugovora o angažovanju u cilju utvrđivanja postojanja klauzule o zabrani konkurencije (ograničenju obavljanja delatnosti za druga lica, pored Nalogodavca).

Postojanje klauzule zabrane konkurencije u ugovoru se dodatno ceni u kontekstu da li je ista opšta (odnosi se na sve vrste poslova i sve potencijalne klijente) ili samo na direktne konkurente Nalogodavca, kada se smatra da nije došlo do ugrožavanja samostalnosti Preduzetnika.

Ovaj kriterijum je strogo formalan, te samo ono što piše u ugovoru služi za potrebe testiranja.

- a. Da li ugovor o angažovanju Preduzetnika sadrži zabranu ili ograničenje obavljanja delatnosti za druga lica, pored Nalogodavca?
- b. Da li takva klauzula predstavlja opštu zabranu obavljanja delatnosti (odnosi se na sve vrste poslova i sve potencijalne klijente) ili ne?
- c. Da li se zabrana obavljanja delatnosti odnosi isključivo na direktne konkurente Nalogodavca?

Analiza pojedinačnih kriterijuma Trajanje angažovanja

Nezavisnost se utvrđuje u odnosu na ukupno vreme rada koje Preduzetnik utroši u odnosu na jednog Nalagodavca. Sve preko 130 radnih dana u periodu od 12 meseci koji počinju ili se završavaju u odnosnoj poreskoj godini. Rad podrazumeva obavljanje aktivnosti u bilo kom periodu tog radnog dana (između 00 i 24 časa).

Period od 12 meseci koji počinju ili se završavaju u odnosnoj poreskoj godini zavisi od vremenskog opsega kontrole:

- da li se vrši kontrola testa u odnosu na kalendarsku godinu, onda se posmatra period 01.01-31.12.2021. Ukoliko je Preduzetnik obavljao aktivnosti 130 radnih dana ili duže u periodu od 12 meseci u odnosu na 31.12.2021, Kriterijum 9 je ispunjen za ceo period pregleda.
- Ukoliko nije prešao ovaj broj radnih sati, onda se kontrola vrši u odnosu na svaku isplatu Preduzetniku i posmatra se period od 12 meseci koji prethodi toj isplati.

Analiza pojedinačnih kriterijuma Trajanje angažovanja

- Ukoliko Preduzetnik obavlja aktivnosti za više Nalagodavaca, svakih 30 minuta rada za Nalagodavca tokom jednog dana (između 00 i 24 časa) se podrazumeva radnim danom za svakog od tih Nalagodavaca.
- Radni dan u smislu Kriterijuma 9 podrazumeva **bilo koji dan** u sedmici u kojem Preduzetnik obavlja aktivnosti uz naknadu.

Kriterijum se smatra ispunjenim ako je Preduzetnik angažovan na neodređeni period, na period od 12 meseci.

- Da li je ugovor sa Nalogodavcem zaključen na neodređeni vremenski period, odnosno da li Preduzetnik obavlja aktivnosti za Nalogodavca u dužem vremenskom periodu?
- Da li postoji više ugovora sa jednim Nalogodavcem?
- Da li postoji dogovor o kontinuiranom pružanju usluga?
- Koliko često Preduzetnik fakturiše pružene usluge Nalogodavcu i na koji način su sačinjene specifikacije izdate uz fakture?

Posledice primene testa samostalnosti - nakon poreske kontrole

Zaključak o nesamostalnosti Preduzetnika, u postupku poreske kontrole Nalogodavca, dovodi do sledećih posledica:

1. Nalogodavcu se utvrđuje dodatna obaveza poreza na dohodak građana, u odnosu na isplate Preduzetnicima,
2. Nalogodavcu se utvrđuje i dodatna obaveza za doprinose za obavezno socijalno osiguranje,
3. Kamata (obračunata od dana dospelosti obaveze do dana uplate),
4. Iniciranje poreskog prekršaja ili preduzimanje predistražnih radni za postojanje krivičnog dela - poreska utaja.

U slučaju utvrđivanja nesamostalnosti Preduzetnika, koji je u odnosu sa stranim Nalogodavcem, Preduzetniku, kao fizičkom licu, se utvrđuje:

1. Dodatna poreska obaveza po osnovu poreza na dohodak građana
2. Dodatna obaveza za doprinose za obavezno socijalno osiguranje
3. Kamata.
4. Poreski prekršaj ili poreska utaja.

Mogući oblici izbegavanja plaćanja poreza u vezi sa primenom testa samostalnosti

- Osnivanje pravnih lica u inostranstvu u cilju izmeštanja sedišta Nalogodavca izvan teritorije Srbije
- Direktno i indirektno angažovanje Preduzetnika kao forma izbegavanja testa samostalnosti
- Korišćenje povezanih lica
- Isplata na nerezydentne račune ili „online paymnet“ sisteme
- Zloupotreba preko tkz. habova kao organizacija rada preko trećih - nepovezanih lica
- Formalne promene ugovornih odredbi bez izmene suštine nesamostalnog odnosa sa ciljem da se obezbedi privid samostalnosti

Pitanja - Odgovori - deo 1

Kriterijum 8 (zabrana konkurencije): Da li u ovo spada i zabrana koja se odnosi na angažovanje preduzetnika od strane naših klijenata (u cilju zaštite poslovnih interesa)?

Odgovor: Klauzula o zaštiti konkurentnost predviđena ugovorom o angažovanju Preduzetnika neće uticati na njegovu samostalnost jedino ukoliko ograničava pružanje usluga direktnim konkurentima Nalogodavca. Sva druga ograničavanja, između ostalog i u delu zabrane pružanja usluga kupcima nalogodavca se smatraju okolnošću od uticaja na zaključivanje da je ovaj kriterijum ispunjen.

Tačka 4 (sredstva oglašavanja): Koliko ljudi koji su deo HR smeju biti uključeni u proces oglašavanja usluga, komunikaciju i procenu preduzetnika?

Odgovor: Razumno uključivanje ne bi trebalo da utiče na ispunjenje kriterijuma. Međutim, vođenje čitavog procesa od strane HR može biti indicija da se traži fizičko lice za obavljanje poslova vezanih za radno mesto iz sistematizacije poslova Nalogodavca, a ne subjekt koji bi mogao isporučiti određeni rezultat.

Tačka 1 (radno vreme): Da li se putovanja preduzetnika za potrebe projekta smatra kršenjem tačke? Da li je kršenje tačke organizacija putovanja i pokrivanje troškova puta?

Odgovor: Ukoliko ostale činjenice ne potvrđuju ispunjenost kriterijuma, putovanja Preduzetnika i njihova organizacija od strane Nalogodavca ne bi trebala da utiče na samostalnost Preduzetnika, pod pretpostavkom da su ista vezana za obavljanje naručenog posla i neophodna za njegovo izvršenje.

Pitanja - Odgovori - deo 2

Penzioneri paušalci i test samostalnosti: kakav je status penzionera-paušalaca, konsultanata, vezano za test samostalnosti?

Odgovor: Jedino izuzeće koje je napravljeno odnosi se na Preduzetnike koji obavljaju delatnosti za koje je krovnim propisima uređeno da ista lica ne mogu zasnivati radni odnos sa poslodavcem. Stoga se test samostalnosti primenjuje na sve ostale preduzetnike.

Povezana lica: Kakav je status povezanih lica vezano za test samostalnosti?

Odgovor: Test samostalnosti se kumulativno primenjuje na odnos Preduzetnika sa Nalogodavcem i njegovim povezanim licima.

Vanredno stanje i gašenje / zamrzavanje paušalne agencije: budući da je trenutno uvedeno vanredno stanje na prostoru cele Republike Srbije, mnogi koji su pokušali da ugase/zamrznju paušalnu agenciju to nisu uspeali jer APR ne prima dalje zahteve zbog istog. Posebno je problem za one preduzetnike koji su trenutno u inostranstvu.

Hvala

Igor Lončarević

*partner
poresko-pravno odeljenje*

iloncarevic@kpmg.com

Tel. +381 (11) 20 50 570

Mob. +381 (60) 20 55 570

Mirjana Sibinović Bisić

*menadžer
poresko-pravno odeljenje*

msibinovic@kpmg.com

Tel. +381 (11) 20 50 642

Mob. +381 (60) 20 55 642

Gordana Zekić

*senior menadžer
poresko-pravno odeljenje*

gzekic@kpmg.com

Tel. +381 (11) 20 50 568

Mob. +381 (60) 20 55 568

kpmg.com/socialmedia

kpmg.com/app

Informacije sadržane u ovom dokumentu su opšte prirode i nisu namenjene okolnostima određenog pojedinca ili pravnog lica. Iako nastojimo da pružimo tačne i pravovremene informacije, ne možemo garantovati da su te informacije tačne onda kada su primljene niti da će ostati tačne u budućnosti. Ne bi trebalo delovati na osnovu takvih informacija bez prethodnog odgovarajućeg stručnog saveta datog nakon detaljnog ispitivanja određene situacije.

© 2020 KPMG d.o.o. Beograd, srpsko društvo s ograničenom odgovornošću, član KPMG mreže nezavisnih firmi članica povezanih sa KPMG International Cooperative („KPMG International“), švajcarskim pravnim licem. Sva prava zaštićena.

KPMG ime i logo su registrovani zaštitni znaci ili zaštitni znaci KPMG International.